

TAUSTINFO

MUUTUS MAKSEBILANSI KOOSTAMISE METOODIKAS

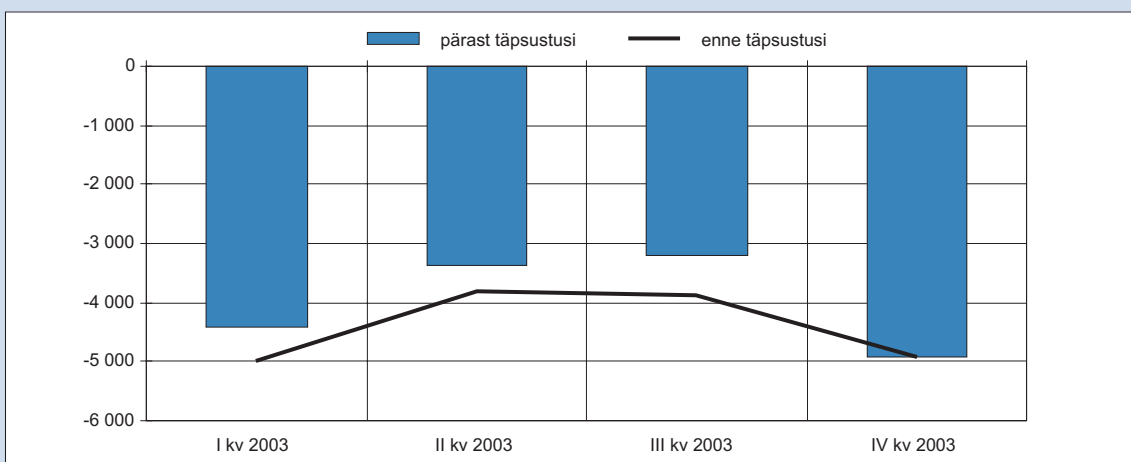
Eesti 2003. aasta esialgse maksebilansi järgi osutus jooksevkonto puudujääk mõnevõrra väiksemaks, kui varasemates kvartali maksebilanssides hinnatud, ning moodustas esialgsel hinnangul 13,7% aasta SKP suhtes. Selline erinevus on seotud meetodilise muudatusega, mis tegi maksebilansi hinnangu varasemast täpsemaks ja vastavamaks Euroopa Liidu statistikanõuetele.

Maksebilansi koostamise informatsiooniliseks aluseks on tollipiiril kogutav statistika kaupade liikumise kohta. Tolliameti poolt kogutavas ja ka statistikaameti poolt väljastatavas väliskaubandusstatistikas kajastatakse kaupade importi CIF hinnas, st hinnas, mis sisaldab kauba maksumust ja kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega importiva maa (Eesti) tollipiirini. Maksebilansis tuleb aga kaubaimporti kajastada koos veo- ja kindlustuskuludega vaid kuni eksportiva maa tollipiirini (st FOB hinnas). Viimatimainitud nõude täitmiseks tolliameti andmebaas aga vajalikku alginfot ei sisalda. Seepärast leiti seni keskmised veo- ja kindlustuskulud spetsiaalse valimi põhjal.

2003. a sügisel juurutatud uus, täiustatud infosüsteem võimaldab määrata keskmised veo- ja kindlustuskulud Eesti kõigi peamiste kaubanduspartnerite lõikes. **Uute ja detailsemate andmete põhjal selgus, et varem olid need kulud olnud mõnevõrra alahinnatud.** Seetõttu korrigeeriti 2003. a esimese kolme kvartali andmeid. Peamised muutused olid järgmised:

- kaubaimporti maksumus FOB hinnas vähenes, kuna varem oli infopuuduse tõttu selle hulka arvatud ka osa veo ja kindlustuse maksumusest;
- veoteenuste saldo paranes, kuna selgus, et kaupade sisseveol on Eesti vedajate osatähtsus varem arvatust suurem ja välismaiste oma väiksem.

Nende täpsustuste tõttu vähenes 2003. aasta esimese üheksa kuu jooksevkonto puudujääk varasema hinnanguga võrreldes 1,7 miljardi krooni võrra¹ (vt joonis 1b).

Joonis 1b. Eesti maksebilansi jooksevkonto puudujääk enne ja pärast uue infosüsteemi poolt võimalikuks saanud täpsustusi (mln kr)

¹ Vt ka Eesti 2003. aasta esialgse maksebilansi kommentaari <http://www.eestipank.info/>.